- Жv "Verbose"-mode, skippar den grafiska startskärmen och visar i stället textinformation om starten (väsentligen det som hamnar i /private/var/log/system.log)
- Жs "Single user mode" – startar datorn i enanvändarläge
- ₩ûpr Zappa PRAM. Håll nere tills efter den andra plongen
- 光①nv Återställer NV RAM. Samma som "reset-all" i OpenFirmware.
- ₩ûof Starta "in i" OpenFirmware
- 署公乙← Ignorera startdisken och boota från extern disk (eller CD). Systemet laddar heller inte drivrutiner från default-disken.

Stäng av / Starta om / Vila

- Lägger fram dialogrutan med "Starta om", "Vila", "Avbryt" och "Omstart" ^▲
- ^₩▲ Stänger alla program och startar om
- $\mathcal{H} = \mathcal{H}$ Stänger alla program och stänger av datorn
- Ж∕т≜ Försätter datorn i sömn

Vid inloggningsfönstret

- Håll nere och klicka på någon av användarnas ikoner för att få fält för användarnamn och ∕Cesc lösenord
- Ange detta som användarnamn så termineras den grafiska miljön och man loggar in i en helt >console textbaserad miljö

I de flesta Apple-program (=skapade med Cocoa-API:erna – allt fler blir det)

- ₩+ Öka teckenstorleken
- ₩-Minsta teckenstorleken

Specialtips för Terminal.app

- Man kan från Findern dra in filer i Terminal; filens i fråga PATH skrivs då ut vid prompten har man dragit flera filer visas samtligas PATH. Detta är mycket användbart!
- Man kan öppna filer och kataloger från Terminal:
- open -a program fil öppnar fil med program (PATH kan behöva anges) open . öppnar aktuell katalog i ett Finder-fönster

Goa kommandoradsprogram (läs man-sidorna för mer information)

disktool	Hantera hårddiskar (montera etc.)	
hdutil	Hantera disk-avbilder	
fs_usage	Visar vad som händer i filsystemet (vilka filer som öppnas, skrivs etc.)	
installer	Installera paket	
ipfw	Hanterar den inbyggda portbrandväggen	
ls fil/rsrc	Listar en fils resurs-fork (om den har en)	
ls -lse	Lång listning av en fils attribut och dess ACL (om den har någon)	
ls -ls@	Lång listning av en fils attribut och dess "extended attributes" (om den har någon)	
chmod	Modifiera en fils rättighet inklusive lägga till/ta bort ACL	
lsof	Listar öppna filer	
machine	Berättar vilken CPU-modell man har	
рьсору	"PasteBoard Copy": kopiera text (t.ex. stdout) från terminalen till urklippet	
pbpaste	"PasteBoard Paste": klistra in urklippets text i terminalen (att användas som stdin)	
screencapture	Tar en bild av skärmen	
servicelist	Kontrollerar de servicar som kör på maskinen	
softwareupdate	Söker efter programuppdateringar hos Apple	
sw_vers	Visar vilken version (inkl. build) av Mac OS X man kör	
tcpdump	Lyssnar på ett nätverksinterface	
/System/Library/PrivateFrameworks/Apple80211.framework/Versions/A/Resources/\		
airport -s -I	Skanna de trådlösa nät som finns i omgivningen och visa information om dem	

Titta gärna på min sida med tips om Mac OS X: http://cs.lth.se/kontakt/peter_moller/mac_info/

Hjälp att använda Mac OS X [10.6], författat av Peter.Moller@cs.lth.se, Institutionen för Datavetenskap, Lunds universitet, 2010-06-17

- 企 Skifttangenten
- Ж Kommandotangenten
- 7 Alternativtangenten
- Bakåttangenten (ovanför returtangenten) ←
- Tabtangenten →I
- Mellanslagstangenten
- Strömknappen $(\mathbf{I})$

Generellt:

^

- Ж
- 7
  - till de program som förväntar sig kontrolltangent-tryckningar (t.ex. Terminal)

För den som är van vid Windows gäller att "i huvudet" byta ut kontrolltangenten mot kommando och sedan är man "hemma". Kontroll-s för skapa är kommando-s, kontroll-p för att skriva ut är kommando-p o.s.v.

Exposé och Dashboard

Exposé är ett mycket smidigt sätt att navigera mellan fönster genom att blixtsnabbt få se miniatyrer av dem. Det är mycket tidsbesparande och smidigt.

- F8 mellan desktoppar
- Minimenar alla synliga fönster på skärmen och låter en snabbt välja fönster F3/F9
- ^F3/F10 Minimerar aktuellt programs fönster och låter en snabbt välja fönster
- Tabb (•) visar nästa öppna programs fönster **#**F3/F11 Komma åt skrivbordet, t.ex. om man vill dra in en bilaga i ett mail
- F4/F12 Visa Dashboard; ett lager med småprogram ("Widgets") för alla möjliga funktioner För bärbara datorer gäller för funktionstangenterna att man måste trycka funktionstangenten fn först.

Skärmkopior

光①3 Tar kopia av hela bildskärmen/bildskärmarna **ដ**ি4 Tag kopia av del av skärmen (med hårkors-markering) $\Re \Omega 4$, Tag kopia av enbart ett fönster (tryck på $\Re \Omega 4$, släpp dem och tryck sedan på mellanslag) Bilderna hamnar på skrivborden med namn "Skärmavbild 2010-06-15 kl. 11.12.16.png" o.s.v. Tryck på kontroll (^) samtidigt med knapparna ($\Re \Omega_3$, $\Re \Omega_4$ och $\Re \Omega_4$,) så hamnar bilden i urklippet i stället.

Byt aktiv tillämpning (programväxlaren)

Ж→। Växla program

↔ Växla program i omvänd ordning När programväxlaren är framme; fortsätt hålla **H** nere och tryck "q" (quit) för att avsluta det markerade programmet eller "h" (hide) för att gömma dess fönster. Man kan också använda ----/ --- för att byta program.

esc	escape-tangenten
^	control-tangenten
茶	Enkelklick på musknappen
**	Dubbelklick på musknappen
茶	Klicka och hålla nere musknappen
↑ ↓ +	Uppåt-, nedåt-, höger- och vänsterpil
▲	Mata ut cd (kan finnas på annan plats)

Kommandotangenten används på samma sätt som kontroll-tangenten används i Windows, d.v.s. för att sätta fetstil, spara dokument o.s.v. Kallades förr "Äpple-tangent" och hade symbolen 🖸 Alternativtangenten används normalt för att få alternativ funktion, t.ex. alternativa tecken – xoch ø, liksom hak- och klammerparenteser, [{}], finns som alternativa ä, ö och (,) – liksom handlingen att släpa en ikon antar ett alternativt beteende genom att trycka på $\mathbb{N}$ Kontrolltangenten används när kommando- och alternativtangententerna inte "räcker till" samt

Visar "Spaces" (virtuella desktoppar) om man har konfigurerat det. Man kan då dra fönster

Tryck • så visas de aktiva programmens fönster, ett program i taget (som "F10")

الم 🗸 🔕 💽 🔚 😒 🔊

Välj/markera ikoner i finderfönster

- [tg]...[tg] Markera den ikon vars namn börjar med [tg]. Trycker man på fler knappar i rask följd specificeras ikonen mera precist, t.ex. [s][y][s][t][e][m] Flytta markeringen till ikonen närmast över / under / till höger / till vänster om den valda **↑↓** ... → .... Flytta markeringen till alfabetiskt nästa ikon →I ि→। Flytta markeringen till alfabetiskt föregående ikon $\hat{T}$ *el.* **H** Håll nere skift eller kommando för att välja flera ikoner Med innehållet i listvy: **#** ··· →, •··· "fäll ut" / "fäll in" markerad mapp # \...., fäll ut" / "fäll in" markerad mapp och alla dess undermappar Flytta sig upp och ned i filträdet i Findern (ikon-vy) Gå upp en nivå i filträdet respektive öppna markerad mapp eller fil (program eller dokument) ₩1.↓ Ж∖_†,∔ Som ovan + stäng det fönster du kom ifrån 米ブ Öppna markerad mapp/program samt stäng aktuellt fönster Ж∦_ (Klicka på fönstrets namn) Visa fönstrets position i filträdet. Kan användas för att flytta runt i trädet 第11米_ (Klicka på fönstrets namn) Samma som ovan, men stänger aktuellt fönster Blandade genvägar i Finder Жi Visa info ₩∖Zi Visa flytande info-fönster **%**^i Visa summa-fönster 光[†] Gå tillbaka (i katalog) ₩ûä Gå framåt Ħ (Drag ikon i Findern): ordna ikonen efter det osynliga rastret eller tvärtom (inverterar det förvalda) ₩ûg Gå till mapp (exempelvis /tmp eller /private/var/log, alltså normalt "osynliga" kataloger)
  - Anslut till server (AFP, SMB, FTP m.fl. protokoll stöds) ₩k
  - ₩∖Cm Minimera alla fönster
  - Visa datorerna som är synliga i nätverket 置企k
  - ₩ûi Öppna iDisk
  - ₩ûc Öppna fönstret "Dator"
  - Öppna fönstret "Dator" 器企c
  - ₩ûf Öppna Spotlight-sökningsfönster med "Filnamn" förvalt
  - Addera till sidofältet (Finderfönstrenas vänstra del) ₩t
  - ₩∖\t Göm/visa sidofältet
  - Börja ett bildspel med de markerade ikonerna $\Re \nabla y$
  - Klicka på en mapp i Finder-fönstrenas sidofält (till vänster) eller på knapparna i fönstrens ovankant:
  - Mappen öppnas i ett nytt Finder-fönster ₩*
  - 米了 Mappen öppnas i ett nytt Finder-fönster och det fönster som var aktivt stängs
  - Dra runt ikoner i Findern:
  - 7 (Drag en ikon): kopiera i stället för flytta
  - (Drag en ikon): flytta i stället för kopiera Ħ
  - ₩\drag Skapar ett alias

Genvägar i text-fält (gäller varje form av textfält i alla program)

- Sätter insättningsmarkören först i fältet (om hela fältet är markerat har samma funktion)
- Sätter insättningsmarkören sist i fältet (om hela fältet är markerat har samma funktion)
- Flyttar insättningsmarkören ett tecken till höger ----
- **....** Flyttar insättningsmarkören ett tecken till vänster
- Flyttar insättningsmarkören ett ord till höger ~---
- Flyttar insättningsmarkören ett ord till vänster ~...
- ₩…• Flyttar insättningsmarkören till radens slut
- ₩.... Flyttar insättningsmarkören till radens början

Lägg på 🗘 så markeras texten!

Diverse genvägar

₩∖Cesc	"Tvinga avbryt" — erbjuder en möjlighe
米ノ	(Klicka i stäng-fönster-rutan): stäng alla
H	(Drag ett fönster): flytta fönstret utan att
¥ ←	Lägger markerat objekt i papperskorgen
ቼ습⊷	Tömmer papperskorgen
署公℃←	Tömmer papperskorgen utan att fråga
→I	Gå till nästa inmatningsfält
^涞_	Kontext-popupmenyn (högerklick på en
F12	Mata ut CD/DVD (knappen måste hålla
爰介.	(Öppna/Spara-rutor) Visar <i>alla</i> filer
Жö	Vänsterjustera vald text
Ħä	Högerjustera vald text
₩å	Centrera vald text
¥:	Visa rättstavningsfönstret
¥;	Hitta felstavade ord i dokumentet
Ж∖Сс	Kopiera stilen på den markerade texten (
^#c	Kopiera formatteringsinställningarna på
Ħe	Använd markeringen som söktext (utför
₩g	Sök efter nästa förekomst
Ħj	Rulla till den markerade texten
₩̃∖Zv	Klistra in en urklippd stil (kopierad med
ቼ℃습v	Klistra in urklippen men använd stilen f
* #v	Klistra in formatteringsinställningarna fi
¥ûq	Logga ut
ቼጚዑ፞q	Logga ut utan att fråga
₩<	Växla mellan synliga fönster (i samma p
₩>	Som ovan fast i omvänd ordning
^F4	Byter mellan alla synliga fönster oavsett
^↑,↓	Rulla upp respektive ned en sida
₩¥	(på verktygsfältsknappen): cykliskt byta
Ħt	Visa Apples typsnittspalett

Visa Apples färgpalett ₩ûc

Tangentbordsnavigering

- ^F1 Sätt på / stäng av tangentbordstjänster ^F2 Menyraden får tangektbordsfokus (använd piltangenter)
- ^F3 Dockan får tangektbordsfokus (använd piltangenter)
- ^F4
- ^F5 Aktivera verktygsfältet
- ^F6 Aktivera verktygsfönstret (palett)
- ^F7 Växla fokus för alla reglage inuti fönster

Handikapphjälpmedel

- ₩\.78 Slå på / stäng av zoomning
- ₩Ľ Zooma in (′ är tangenten mellan + och ←)
- ₩\7+ Zooma ut
- Byt till vit på svart bakgrund ^₩∖28
- ^₩∖. Öka kontrast
- ^#\, Minsta kontrast

Vid systemstart

d

- 企
- * Mata ut utmatningsbara enheter (CD, ZIP, etc.)
- 7 Gå in i start-väljaren och välj vilken skiva datorn skall starta från
- Ж. (När startväljaren i OpenFirmware är aktiv) öppna CD-luckan
- Starta från CD С
- Starta från en boot-server på nätet (om sådan finnes) n
- t
  - ser denna datorn ut som en extern hårddisk)
  - Tvinga den interna hårddisken att vara startdisk

```
et att avbryta det program som arbetar just nu
fönster i aktuellt program
t aktivera det
mus med två eller fler knappar)
as nedtryckt)
(typsnitt, storlek, färg etc.)
den valda texten (linjal etc., dock inte stil)
dock ingen sökning!)
\Re \mathbf{x}_{c}) på markerad text
rån den omgivande texten (=strunta i urklippets stil)
rogram)
vilket program de tillhör (måste mappas om!!!)
storlek på verktygsfälten med eller utan text
```

Byter mellan alla synliga fönster oavsett vilket program de tillhör

"Safe boot": laddar endast Apple-"kernel extensions" och startar inte inloggningsprogram

En FireWire-utrustad maskin startar i FireWire Target Disk Mode (för datorn i andra änden